

երգեցին «Էջմիածինն ի Հօրէ» շարականը, և հանդէսը վերջացաւ պահպանիչով:

Նոր Զուգայեցի հանգուցեալ Պատկ քհնյ. Յակովբ-
Ջանեանի այրի Տիրուհին, ի յիշատակ իւր հանգուցեալ
ամուսնու ուղարկել է Պարսկաստանի և Հնդկաստանի
առաջնորդական նախկին փոխանորդ Տ. Բագրատ վար-
դապետ Վարդաղարեանի ձեռքով Մայր Տաճարին նուէր
կարմիր կերպասի վերայ ասեղնագործ մի զոյգ թեւնոց
արծաթեայ հինգ փոքրիկ աղխերով և երեք կանգուն
ասղնեգործ կապոյտ մահուտ օսկեթել ծոպերով:

Իսկ եկատերինօդարցի տիկին Տիրուհի Քառասու-
լեանը ուղարկել է նուէր Մայր Տաճարին չորս զոյգ նի-
կելեայ մոմակալներ երկու նոյնպիսի ունելիներով և փոք-
րիկ պատուանդանով:

Մայր Տաճարի Լուսարարապետ Տ. Ղեոնդ եպիսկո-
պոսը, ընդունելով յիշեալ նուէրները, յայտնում է նուի-
րատուններին իւր շնորհակալութիւնը և օրհնում նրանց
սէրն առ Մայր Տաճարն:

ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՏԱՃԿԱՍՏԱՆՈՒՄ

(Բիւզանդիոն)

Կրօնական ժողովը մարտի 3-ին ղբաղուել է Մուշի լըբ-
եալ և անպաշտպան կանանց խնդրով և որոշել է այս մա-
սին եղած բոլոր թղթերը վերադարձնել Մուշի առաջնորդ-
տ. Ներսէս եպիսկոպոս Խարախանեանին, արտօնելով որ
իբրև վիճակի եպիսկոպոս, օրինական քննութիւնները կա-
տարելուց յետոյ, հարկաւոր կարգադրութիւններն անի օ-
րէնքի և խղճի համաձայն:

Մարտի 5-ին գումարուել է ազգային երիտփոխանական
ժողովը Սրբազան Պատրիարքի նախագահութեամբ. խոր-
հրդածութեան առարկաներն էին.

- 1, Միտտինդները եկեղեցու մէջ.
- 2, Զինուորագրութեան խնդիրը.
- 3, Քաղաքական չորս անդամների ընտրութիւնը:

Եկեղեցիների մէջ միտտինդ գումարելու մասին քաղաքական և կրօնական ժողովները Ս. Պատրիարքի հաւանութեամբ դրական որոշումն էին տուել, միայն թէ կրօնքի և եկեղեցու հակառակ խօսք չը լինի:

Այս խնդրի առիթով Երես. ժողովի մէջ թեր և դէմ խօսքեր են լինում. Մ. Շիրինեան էֆէնդին ասում է.

«Այս որոշումն կռուի բոյն կրնայ համարուիլ, որովհետեւ՝ կըսէ թէ եկեղեցու դէմ չպիտի խօսուի. եթէ խօսուի, ինչով պիտի արգիլենք, մենք բոլիս, ոստիկան ևլն չունինք: Կամ՝ ըսելու է, որ արտօնեալ են կամ թէ եկեղեցիները գոց են: Եւրոպայի մէջ ալ կուսակցութիւններ կան, որոնք իրանց գլուպներուն մէջ կը խօսին կամ մասնաւոր տեղեր ունին. մենք եկեղեցին սրբաւայր կը ճանչնանք, բայց դժբաղդաբար անցեալ օր եկեղեցու մէջ տեղի ունեցած բանախօսութենէն վերջ, գետնէն սիկարի մնացորդներ և նարինջի կեղևներ գտնուեցան: Այո, մեր նախնիք եկեղեցւոյ մէջ ժողովներ կընէին. սակայն մեր եկեղեցւոյն և ազգին պահպանութեան վրայ կը խօսէին, ոչ թէ եկեղեցւոյ մէջ եկեղեցին կանարգէին ու աւետարանը ոտի տակ կառնէին և ազատ սէր չէին քարոզեր եկեղեցւոյ մէջ: Ատենախօսութեամբ ականջնիս լեցուեցաւ: Ես կըսեմ որ պէտք չէ եկեղեցիները բաց ըլլան, երբ մանաւանդ օրինապահ ալ չենք դժբաղդաբար»:

Երեսփոխաններն և ունկնդիրները այս խօսքերը ծափահարել են, սակայն ունկնդիրների միջից սուլելու ձայներ էլ են լսուել. սկսուել է աղմուկ: Յուզումը դադարելուց յետոյ աղգային ժողովն առանց՝ մի բան աւելացնելու խառն ժողովի որոշման վերայ, վարչութեան գիրը լսում է միայն տեղեկութեան համար:

Միթէ, յիշաւի եկեղեցիները պէտք է դառնան ամբոխային ժողովների վայրեր: Ոչ պատրիարքը, որ եկեղե-

ցական նուիրապետութիւն չունի, այլ միայն վարչական անձն է, ոչ կրօնական և քաղաքական ժողովները իրաւունք չունին եկեղեցու վերաբերութեամբ այնպիսի որոշումներ անելու, որոնք հակառակ են եկեղեցու կանոններին, և նուիրական սրբութեանը:

Զինուորագրութեան վերաբերութեամբ ազգ. երեսփոխանական ժողովը ընդունում է նախնեան էփէնտի բանաձևը, որ խնդիրը յանձնուի վարչութեան բանակցութիւնները շարունակելու այն կէտերի վերայ, որոնք յայտնի են այն է:

1, Հայ զինուորները հնարաւորութիւն ունենան կատարել իրանց կրօնական պարտաւորութիւնները:

2, Որ հայ բրիստոնեան մահմետականութիւն ընդունելով՝ չազատուի զինուորական ծառայութիւնից:

3, Որ միջնակարգ հայ դպրոցի աշակերտները, մինչև իրանց դասընթացը աւարտելը, ուսուցիչներն ու դպիրները ազատ լինեն զինուորութիւնից:

Զինուորական տուրքի մասին ելն:

Քաղաքական ժողովի 4 անդամներ ընտրուեցին, որք են

Յովսէփ էֆ. Վաղազեան.

Սարգիս էֆ. Գնաճեան.

Յակովբ էֆ. Վարայեան.

Աղասի էֆ. Աղասեան.

Պօլուի մէջ մի հայ մահմետականութիւն ընդունելով ազատուել էր զինուորագրութիւնից: Տաճկայ օրէնքով ամեն մահմետական պարտաւոր է զինուորական պարտքը կատարել, ազատ էին մնում միայն մահմետականութիւն ընդունող օտարադասները:

Զինուորագրութիւնը ընդհանուր դառնալուց յետոյ բնականաբար այս օրէնքը պէտք է փոխուէր: Թէև կառավարութիւնը յայտնել էր յոյն պատրիարքարանին, թէ քրիստոնեան մահմետական դառնալով չի ազատուի զինու-

որութիւնից, սակայն Պօլուի մէջ մահմետականութիւն ընդունող հայը ազատուել է զինւորութիւնից. այս մի միջոց է, որ շատ քրիստոնեաներ զինւորութիւնից ազատուելու համար մահմետական դառնան։ Այս առիթով մեր պատրիարքարանը դիմել է պատերազմական նախարարարին, մեծ հաւանականութիւն կայ, որ կրօնափութիւնը քաջալերող օրէնքը կը փոխուի։

Տարօնի ազգային վարժարանների տեսչութիւնը շրջաբերականներով նկարագրում է երկրի դրութիւնը և կոչ է անում նպաստելու երկրի քայքայուած տնտեսութեան բարւոքման դպրոցների կարգաւորման գործին. շնորհակալութիւն է յայտնում նուիրատուներին և խնդրում որ նուէրները ում ձեռքով էլ գանձուելու լինեն նուիրատուները միշտ էլ յայտնեն Տարօնի վարչութեան։

ՀԱՅ ԵԿԵՂ. ԱՄԵՐԻԿԱՅՈՒՄ

Մշակում կարգում ենք որ Ֆաւրում (Ամերիկայում) կատարուել է հայ եկեղեցու հիմնաքարերի օծումն։ Արարողութիւնը կատարել է Տ. Յովսէփ արքեպիսկոպոս Սառաճեանը հայ և օտարազգի հոծ բաղմութեան ներկայութեամբ, Հիմնարկութեան ժամանակ գանձուել է 135 դոլար օծման ժամանակ հիմնաքարերը կրողներից։

Կառուցուելիք եկեղեցին, ինչպէս նկատուել է ճառախօսներից, փոքր է։

ՀԱՅ ԿԱԹՈՒԼԻԿ ԵԿԵՂԵՅԻ

Սինօբի և երեսփոխանների միջև համաձայնութիւն գոյանալուց յետոյ հայ հռովմէականների պատրիարքանը պատրաստում է պատրիարք կաթողիկոսի ընտրութիւն կատարել, Մարտի 5-ին նիստի մէջ խորհրդածութիւն է կատարւում ընտրելիների ցանկ ներկայացնել կառավարութեան թէ ոչ. երկար թեր և դէմերից յետոյ որոշում է, յայտնել կառավարութեան, որ բոլոր Սինօ-